ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.2.2019
COM(2019) 47 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1921/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την υποβολή στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων στα κράτη μέλη

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1921/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την υποβολή στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων στα κράτη μέλη

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Επιτροπή (Eurostat) συλλέγει στατιστικές σχετικά με τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1921/2006[1] («ο κανονισμός»). Σύμφωνα με τον κανονισμό, οι εκφορτώσεις ορίζονται ως αλιευτικά προϊόντα που εκφορτώνονται στο έδαφος των κρατών μελών από αλιευτικά σκάφη της ΕΕ και της ΕΖΕΣ ή εκφορτώνονται σε έδαφος εκτός ΕΕ από σκάφη κρατών μελών και, στη συνέχεια, εισάγονται στην ΕΕ[2]. Το άρθρο 10 του κανονισμού ορίζει ότι, κάθε 3 έτη, η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο στην οποία θα αξιολογεί, ιδίως, την ποιότητα και τη χρησιμότητα των στατιστικών. Η έκθεση πρέπει επίσης να αναλύει τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας του συστήματος συλλογής στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις και να επισημαίνει τις βέλτιστες πρακτικές που θα μπορούσαν να ανταλλαχθούν για τη μείωση του φόρτου εργασίας σε εθνικό επίπεδο και τη βελτίωση της χρησιμότητας και της ποιότητας των στατιστικών στοιχείων.

Ο κανονισμός εφαρμόζεται στα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και στη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν. Ωστόσο, όσον αφορά τις εκφορτώσεις θαλάσσιων αλιευμάτων, οι περίκλειστες χώρες απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής στοιχείων.

Η παρούσα έκθεση βασίζεται i) στις εκθέσεις ποιότητας σχετικά με τις εκφορτώσεις που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη προς την Eurostat για το έτος αναφοράς 2016, ii) σε ανάλυση της συμμόρφωσης και iii) σε στοιχεία κόστους που συλλέγονται από την Eurostat.

Η Επιτροπή ενέκρινε τις προηγούμενες εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με τις στατιστικές για τις εκφορτώσεις που υποβλήθηκαν δυνάμει του εν λόγω κανονισμού τον Νοέμβριο του 2010[3], τον Απρίλιο του 2014[4] και τον Μάιο του 2016[5].

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1921/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την υποβολή στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων στα κράτη μέλη και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1382/91 του Συμβουλίου (ΕΕ L 403 της 30.12.2006, σ. 1).

[2] Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω στατιστικές δεν είναι συγκρίσιμες με τα δεδομένα εκφόρτωσης που συλλέγονται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, όπου τα δεδομένα συλλέγονται ανά χώρα σημαίας του σκάφους.

[3] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1921/2006 σχετικά με την υποβολή στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων στα κράτη μέλη· COM(2010) 675 τελικό.

Οι αλιευτικές στατιστικές της Eurostat περιλαμβάνουν επίσης λεπτομερείς στατιστικές σχετικά με τα αλιεύματα, τον στόλο και την υδατοκαλλιέργεια, επιπλέον εκείνων για τις εκφορτώσεις. Άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, και κυρίως η ΓΔ Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας (ΓΔ MARE), συλλέγουν επίσης πολλά διοικητικά δεδομένα για τη διαχείριση της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται από την Eurostat και τα διοικητικά δεδομένα που συλλέγονται από τη ΓΔ MARE αλληλεπικαλύπτονται εν μέρει. Η Eurostat δρομολόγησε αξιολόγηση των ευρωπαϊκών αλιευτικών στατιστικών (που καλύπτουν τις στατιστικές που παρέχονται σχετικά με τα αλιεύματα, τις εκφορτώσεις και την υδατοκαλλιέργεια), η οποία εστιάζεται στην εκτίμηση i) της καταλληλότητας, ii) της αποτελεσματικότητας, iii), της αποδοτικότητας, iv) της συνοχής, v) της στατιστικής ποιότητας και vi) της προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ των στατιστικών που συλλέγονται στο πλαίσιο όλων των στοιχείων που συλλέγονται από την Επιτροπή και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει μόνο τις στατιστικές σχετικά με τις εκφορτώσεις που συλλέγονται από την Eurostat και καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1921/2006.

2. ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

2.1. Εμπρόθεσμη υποβολή και πληρότητα

2.1.1. Εμπρόθεσμη υποβολή

Η εμπρόθεσμη υποβολή των διαβιβάσεων στοιχείων έχει βελτιωθεί κατά τα τελευταία έτη, με τα περισσότερα κράτη μέλη να διαβιβάζουν τα δεδομένα εμπρόθεσμα. Για το έτος αναφοράς 2016, τα στοιχεία που διαβιβάστηκαν από τα μισά κράτη μέλη που υπέβαλαν εκθέσεις χρειάζονταν ορισμένες διορθώσεις. Οι αλλαγές αυτές παρασχέθηκαν εντός αποδεκτού χρονικού διαστήματος στις περισσότερες περιπτώσεις.

Η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιοποιεί τα στοιχεία αμέσως μετά την επικύρωσή τους και όλα τα αριθμητικά στοιχεία είναι διαθέσιμα στη δημόσια βάση δεδομένων της Eurostat έναν μήνα μετά την προθεσμία διαβίβασης. Εάν είναι αναγκαίο, τα δεδομένα μπορούν να αναθεωρούνται ανά πάσα στιγμή.

2.1.2. Πληρότητα

Η πληρότητα των δεδομένων έχει βελτιωθεί από το 2015. Οι υποχρεωτικές τιμές μονάδας των αλιευτικών προϊόντων, οι οποίες κατά το παρελθόν προκαλούσαν προβλήματα, έχουν πλέον καθοριστεί στις περισσότερες περιπτώσεις. Η Eurostat διευκρίνισε τις σχετικές οδηγίες

[4] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1921/2006 σχετικά με την υποβολή στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων στα κράτη μέλη· COM(2014) 240 final.

[5] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1921/2006 σχετικά με την υποβολή στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις αλιευτικών προϊόντων στα κράτη μέλη· COM(2016) 239 final.

υποβολής εκθέσεων στη συνεδρίαση του 2015 της ομάδας εμπειρογνωμόνων σχετικά με τις αλιευτικές στατιστικές.

Η πληρότητα των δεδομένων έχει επίσης βελτιωθεί χάρη στα μέτρα που ελήφθησαν από ορισμένα κράτη μέλη για σημαντική επέκταση της κάλυψης της έρευνάς τους όσον αφορά τύπους σκαφών, αλλοδαπά σκάφη και είδη. Μόνο τρία κράτη μέλη ισχυρίστηκαν ότι δεν συνέλεξαν δεδομένα σχετικά με τις εκφορτώσεις από σκάφη μήκους κάτω των 10 μέτρων.

2.2. Συνέπεια

2.2.1. Ποιότητα και ακρίβεια

Η ποιότητα των στοιχείων ήταν γενικά ικανοποιητική και το ένα τρίτο των κρατών μελών ανέφεραν ότι η ποιότητα είχε βελτιωθεί από την τελευταία έκθεση αξιολόγησης. Τα περισσότερα κράτη μέλη θεώρησαν ότι το ποσοστό μη απάντησης και η ελλιπής κάλυψη ήταν πολύ χαμηλά. Ένας πολύ περιορισμένος αριθμός κρατών μελών ανέφεραν σφάλματα μέτρησης ή δειγματοληψίας, ενώ ενδεχόμενη εσφαλμένη ταξινόμηση θεωρήθηκε ότι δεν είχε αντίκτυπο στην ποιότητα των στοιχείων. Στις μισές από τις χώρες που υπέβαλαν εκθέσεις, οι εκφορτώσεις διασταυρώθηκαν με στατιστικά στοιχεία αλιευμάτων ή άλλες εθνικές πηγές δεδομένων στο πλαίσιο διαδικασίας επαλήθευσης.

2.2.2. Συγκρισιμότητα

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων που παρέχονται από την Eurostat διευκρίνισαν το είδος των εκφορτώσεων που καλύπτονται από τον κανονισμό. Παράλληλα με τη βελτίωση της πληρότητας των στοιχείων, βελτίωσαν τη συγκρισιμότητα των στοιχείων μεταξύ των χωρών.

2.3. Καταλληλότητα

Οι στατιστικές για τους όγκους και τις τιμές των αλιευτικών προϊόντων που εκφορτώνονται στο έδαφος της ΕΕ συμβάλλουν στις δεσμεύσεις της Επιτροπής σχετικά με την ενημέρωση για την αγορά. Τα στοιχεία είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση και την ανάλυση των αγορών αλιευτικών προϊόντων της ΕΕ κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού.

Θα μπορούσαν επίσης να είναι συναφή στο πλαίσιο της υποχρέωσης εκφόρτωσης[6], βάσει της οποίας απαιτείται όλα τα αλιεύματα ρυθμιζόμενων εμπορικών ειδών να εκφορτώνονται και να καταλογίζονται στις αντίστοιχες ποσοστώσεις.

Τα κράτη μέλη δήλωσαν ότι όλες οι ανάγκες των χρηστών ικανοποιήθηκαν πλήρως σε εθνικό επίπεδο. Όπου υφίσταται εθνική νομοθεσία, καλύπτει όλες τις μεταβλητές που απαιτούνται στον κανονισμό της ΕΕ.

2.4. Προσβασιμότητα

[6] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου, άρθρο 15.

2.4.1. Επιγραμμική βάση δεδομένων

Οι στατιστικές σχετικά με τις εκφορτώσεις είναι διαθέσιμες στη δημόσια βάση δεδομένων της Επιτροπής (Eurostat)[7] σε λεπτομερείς πίνακες ανά χώρα, καθώς και σε έναν συνοπτικό συγκεντρωτικό πίνακα, που προβάλλει ενωσιακά και εθνικά δεδομένα σε πιο συγκεντρωτικό επίπεδο.

Τα μισά από τα κράτη μέλη που υποβάλλουν εκθέσεις δημοσιεύουν επίσης τα στοιχεία σε εθνικό επίπεδο σε επιγραμμικές βάσεις δεδομένων στις οποίες οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση.

2.4.2. Δημοσιεύσεις και πίνακες στοιχείων

Η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιεύει στοιχεία και άρθρα σχετικά με τις στατιστικές εκφορτώσεων στην επιγραμμική συλλογή της «Statistics Explained» και σε στατιστικά βιβλία[8].

Οι μισές από τις χώρες που υπέβαλαν στοιχεία παρήγαγαν ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις.

[7] http://ec.europa.eu/eurostat/data/database (διαθέσιμη μόνο στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά).
[8] Το πλέον πρόσφατο είναι το «Agriculture, forestry and fishery statistics» — 2017 edition, ISBN 978-92-79-75765-5 (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).

2.4.3. Μεταδεδομένα

Κάθε 3 έτη η Επιτροπή (Eurostat) συλλέγει τις εθνικές εκθέσεις ποιότητας στις οποίες και βασίζεται η παρούσα έκθεση. Οι εθνικές εκθέσεις περιέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των στοιχείων και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή τους. Οι εθνικές εκθέσεις ποιότητας ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ΕΣΣ) και συλλέγονται στο πλαίσιο του χειρισμού μεταδεδομένων του ΕΣΣ (Metadata Handler).

2.5. Εμπιστευτικότητα στοιχείων

Είναι πολύ λίγες οι εμπιστευτικές μεταβλητές στις στατιστικές σχετικά με τις εκφορτώσεις που διαβιβάζονται στην Επιτροπή (Eurostat). Το 2016 δύο κράτη μέλη αντιμετώπισαν ζητήματα εμπιστευτικότητας λόγω της δραστηριότητας ενός και μόνο αλιευτικού σκάφους σε συγκεκριμένη αλιευτική περιοχή. Ως εκ τούτου, ο συνολικός όγκος και η αξία παρέμειναν εμπιστευτικά για την ΕΕ συνολικά. Ωστόσο, η αναλογία εμπιστευτικών στοιχείων για το σύνολο της ΕΕ ήταν περιορισμένη: για το έτος 2016, αντιπροσώπευε μόνο το 1,5 % του συνολικού αριθμού τιμών που κοινοποιήθηκαν για την ΕΕ-28 στη δημόσια βάση δεδομένων της Επιτροπής (Eurostat).

3. ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τα μισά από τα κράτη μέλη που υπέβαλαν εκθέσεις δήλωσαν ότι σημείωσαν κέρδη αποδοτικότητας μετά την τελευταία έκθεση. Το ένα τρίτο εξ αυτών δήλωσαν ότι κατόρθωσαν να μειώσουν την επιβάρυνση για τους απαντήσαντες, χρησιμοποιώντας πιο φιλικά προς τον χρήστη ερωτηματολόγια ή ευκολότερες μεθόδους διαβίβασης στοιχείων.

Το ΕΣΣ προέβη σε ανάλυση της επιβάρυνσης και του κόστους της διαδικασίας συλλογής δεδομένων για την παροχή ευρωπαϊκών στατιστικών. 17 κράτη μέλη (από τα 23 που υποβάλλουν στατιστικές για τις εκφορτώσεις) διαβίβασαν αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την επιβάρυνση, τα οποία εκφράστηκαν σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ). Επιπλέον, για τα τρία κράτη μέλη που ήταν σε θέση να παράσχουν μόνο συνολικά αριθμητικά στοιχεία για τις στατιστικές τόσο των αλιευμάτων όσο και των εκφορτώσεων, η επιβάρυνση για τις εκφορτώσεις εκτιμήθηκε ότι αντιπροσώπευε περίπου το ήμισυ του συνόλου. Η επιβάρυνση κυμαινόταν από 0,01 έως 11 ΙΠΑ και ήταν μικρότερη από 0,25 ΙΠΑ για τα μισά από τα μισά κράτη μέλη που υπέβαλαν αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την επιβάρυνση.

17 χώρες απέστειλαν αριθμητικά στοιχεία που περιλάμβαναν άμεσες και έμμεσες δαπάνες. Για τα δύο κράτη μέλη που δεν μπορούσαν να κάνουν διάκριση μεταξύ των δαπανών για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τα αλιεύματα και των αντίστοιχων δαπανών για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις εκφορτώσεις, το κόστος εκτιμήθηκε ότι αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ του συνόλου. Το μέσο ετήσιο κόστος συλλογής στατιστικών στοιχείων για τις εθνικές εκφορτώσεις ήταν περίπου 109 000 EUR ανά χώρα. Σε σύγκριση με τη συνολική αξία των εκφορτώσεων, το συνολικό κόστος της συλλογής στοιχείων για τις εκφορτώσεις ανήλθε στο 0,08 % της συνολικής αξίας των εκφορτώσεων.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά τα τελευταία έτη οι στατιστικές σχετικά με τις εκφορτώσεις έχουν βελτιωθεί όσον αφορά την εμπρόθεσμη υποβολή, την πληρότητα και τη συνέπεια. Τα κράτη μέλη παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τον όγκο και την αξία των αλιευτικών προϊόντων που εκφορτώνονται στην ΕΕ και πολύ χρήσιμα λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο είδους, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση της αγοράς αλιευτικών προϊόντων της ΕΕ.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της Eurostat για την υποβολή εκθέσεων συνέβαλαν ώστε να καταστούν πιο συνεπή τα στοιχεία σχετικά με τις εκφορτώσεις. Παράλληλα, τα μέτρα που λαμβάνονται από τους εθνικούς φορείς παροχής στοιχείων οδήγησαν σε βελτίωση της πληρότητας και της εμπρόθεσμης υποβολής.

Το ετήσιο κόστος για την παραγωγή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις εκφορτώσεις ήταν κατά μέσο όρο 109 000 EUR ανά κράτος μέλος. Ωστόσο, η μέση αναλογία του κόστους συλλογής στατιστικών στοιχείων για τις εκφορτώσεις στη συνολική οικονομική αξία των εκφορτώσεων ήταν κάτω από 0,1 %.

5. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σε εθνικό επίπεδο, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί περαιτέρω η χρήση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων από τις χώρες, καθώς συμβάλλει στην πιο αποδοτική συλλογή στοιχείων.

Συστηματική διαδικασία για τη διασταύρωση με άλλα εθνικά στοιχεία θα εξασφαλίσει καλύτερη συνέπεια των στοιχείων. Η αυτοματοποίηση των ελέγχων επικύρωσης θα αυξήσει επίσης την αξιοπιστία των στοιχείων.

Η Επιτροπή (Eurostat) καταβάλλει προσπάθειες για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας των ευρωπαϊκών στατιστικών. Έχει επίσης δεσμευθεί να μειώσει την επιβάρυνση στα κράτη μέλη και τους απαντώντες. Για τον σκοπό αυτόν, έχει συμπεριλάβει στο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών του 2018[9] ένα έργο για τον εξορθολογισμό και την απλούστευση των αλιευτικών στατιστικών. Το εν λόγω έργο περιλαμβάνει αξιολόγηση των αλιευτικών στατιστικών (αλιεύματα, εκφορτώσεις και υδατοκαλλιέργεια) που επί του παρόντος συλλέγει η Eurostat. Η αξιολόγηση θα διεξαχθεί στο γενικό πλαίσιο των στοιχείων για την αλιεία που συλλέγονται από άλλες ΓΔ της Επιτροπής και διεθνείς οργανισμούς. Η αξιολόγηση αυτή θα συμβάλει σε μια στρατηγική που έχει ως στόχο να καταστήσει τις αλιευτικές στατιστικές που συλλέγονται από την Eurostat καταλληλότερες για τους σκοπούς τους. Η αξιολόγηση θα ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2019.

[9] http://ec.europa.eu/eurostat/web/ess/-/annual-work-programme-2018 (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).